Kunnanhallitus § 189 04.10.2022

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta

KHALL 04.10.2022 § 189
234/00.02.01/2022
Ympäristötarkastaja
Kaavoittaja

Eduskunnan ympäristövaliokunta pyytää Sotkamon kunnalta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 126/2022 vp).

Sotkamon kunta on kokouksessaan 17.5.2022 § 107 lausunut työ- ja elinkeinoministeriön luonnoksesta hallituksen esityksesti laiksi kaivoslain muuttamisesta. Lausunnossaan kunta on todennut positiivisena asiana kunnille säädettävän oikeuden kaivostoiminnan mahdollistamisesta alueellaan, mutta todennut samalla, että kaivosluvan myöntämisen edellytyksiä ei kuitenkaan tulisi sitoa kunnan hyväksymään kaavaan lakiehdotuksessa esitetyllä tavalla. Lausunnossa on todettu myös, että kaivoslain 76 §:n varauspäätöksen voimassaoloajan lyhentäminen 24 kuukaudesta 12 kuukauteen nähdään haastavana kaivostoimijoille, koska selvitysten, analyysien ja laskentojen tekeminen vie usein aikaa.

Nyt lausuttavana oleva hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta ei sisällä merkittäviä sisällöllisiä muutoksia luonnosesitykseen nähden.

Lisätietoja asiasta antavat ympäristötarkastaja Teija Härkönen, puh. 044 750 2179 tai teija.harkonen@sotkamo.fi tai kaavoittaja Juha Kaaresvirta, puh. 044 750 2144 tai juha.kaaresvirta@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää olla antamatta erillistä uutta lausuntoa hallituksen esityksestä, mutta toteaa, että luonnosvaiheessa lausutut seikat on syytä huomioida lakimuutoksen käsittelyssä edelleen.

Luonnosvaiheessa annettu lausunto kokonaisuudessaan liitteenä.

Kunnanhallitus päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

SOTKAMON KUNTA **OTE PÖYTÄKIRJASTA**

Kunnanhallitus § 189 04.10.2022

Otteet Eduskunnan ympäristövaliokunta, YmV@eduskunta.fi
Ympäristö- ja tekninen lautakunta
Ympäristötarkastaja Teija Härkönen

Kokouksessa tarkastetusta pykälästä kirjoitetun otteen virallisesti oikeaksi todistaa:

Sotkamossa 5.10.2022

Pöytäkirjanpitäjä Päivi Huotari

SOTKAMON KUNNANHALLITUS

SOTKAMON KUNTA **OTE PÖYTÄKIRJASTA**

Kunnanhallitus	§ 189	04.10.2022

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 189

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

SOTKAMON KUNNAN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI KAIVOSLAIN MUUTTAMISESTA

Yleistä

Sotkamon kunta pitää kaivoslain muutoksen tavoitteita kaivostoiminnan paikallisen hyväksyttävyyden ja ympäristönsuojelun tason parantamisesta hyvinä. Samalla Sotkamon kunta haluaa kuitenkin korostaa kaivosalan merkitystä työllisyyden, elinvoiman ja aluetalouden kannalta ja pyytää huomioimaan kaivoslain valmistelussa sen, ettei uuden kaivostoiminnan syntymistä siihen soveltuvilla alueilla kohtuuttomasti vaikeutettaisi lakimuutoksen myötä.

Vaatimus kuntakaavoituksesta kaivosluvan edellytyksenä

Sotkamon kunta näkee myönteisenä sen, että kunnille säädettäisiin oikeus päättää siitä, onko kaivostoiminta mahdollista kunnan alueella. Muutoinkin voimassa olevan kaivoslain ja kaavoituksen suhde (Kaivoslaki 47.4 §) kaipaa selkeyttämistä. Kaivosluvan myöntämisen edellytyksiä ei kuitenkaan tulisi sitoa kunnan hyväksymään kaavaan lakiehdotuksessa esitetyllä tavalla. Suunniteltu sääntely edellyttäisi kuntatason kaavan laatimista myös niissä pienissä ja syrjäisille alueille sijoittuvissa hankkeissa, joissa ei ole erilaisten maankäyttötarpeiden yhteensovittamista. Näissä tapauksissa kuntatason kaavoituksen vaatimus hidastaisi tarpeettomasti hankkeiden etenemistä ja lisäisi kunnan kaavoitustoimen työmäärää ilman kaavoituksen tuomaa oleellista lisäarvoa. Lisäksi tulee huomioida, että kaivostoiminnan vaikutukset varsinkin suuremmissa hankkeissa ulottuvat yli kuntarajojen, jolloin näissä tapauksissa oikea suunnitteluväline on maakuntakaava. Kaivoshankkeisiin myös liittyy lähes poikkeuksetta muitakin prosesseja kuin kuntatason kaavoitus (kuten maakuntakuntakaavoitus, YVA ja ympäristölupamenettely), jolloin osallisten vaikuttamismahdollisuus tulee turvattua tätä kautta.

Sotkamon kunta ehdottaa kaivoslakiluonnoksen 47 §:n viimeistä momenttia muutettavaksi siten, että kaivosluvan myöntämisen

edellytyksenä on, että toiminta ei ole asemakaavan vastaista eikä vaikeuta alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen ja kaivospaikan sijaintipaikkakunta on puoltanut luvan myöntämistä.

Kaivosalueen kunnostamista koskevaan pykälään 143 on esitetty lisäystä, jossa kaivostoiminnan harjoittaja on velvoitettu huolehtimaan siitä, ettei suljetusta kaivoksesta aiheudu merkittävää haittaa ihmisten terveydelle tai ympäristölle. Esityksessä olisi syytä täsmentää merkittävän haitan käsitettä ja todennettavuutta, jotta mahdolliset ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvat haitat saadaan todellisuudessa vähenemään.

Kaivoslain 76 §:n mukaista varauspäätöksen voimassaoloa esitetään lyhennettäväksi kahdestakymmenestäneljästä kuukaudesta kahteentoista. Lisäksi varauksen voimassaoloon vaikuttavat tekijät olisi otettava nykyistä paremmin huomioon. Esityksen mukaisen varausmaksun, 1 € / hehtaari, on katsottu kannustavan pienentämään varausalueita. Sotkamon kunta näkee varausajan lyhentämisen haastavana kaivostoimijoille, koska selvitysten, laskentojen ja analyysien tekeminen on usein aikaa vievää ja näin ollen 12 kuukautta saattaa olla liian lyhyt aika niiden toteuttamiseen. Varausmaksu nähdään positiivisena asiana, jos se pienentää ylisuuria varausalueita. Myös varauspäätösten tarkemmat perustelut edistävät maanomistajien asemaa ja tiedonsaantioikeutta.

Sotkamossa 4.10.2022

SOTKAMON KUNNANHALLITUS